

УДК 785:398](477.8)

DOI 10.32461/2226-3209.1.2026.356316

Цитування:

Катинський І. Б., Місько Г. С. Гетероритмія в щедрівках Західного Поділля. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2026. № 1. С. 361–368.

Katynskiy I., Misko H. (2026). Heterorhythm in Shchedrivky of Western Podillia. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 1, 361–368 [in Ukrainian].

Катинський Іван Борисович,
аспірант Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
<https://orcid.org/0009-0001-6338-4203>
Zonavecir123@gmail.com

Місько Галина Степанівна,
асистент Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
<https://orcid.org/0000-0002-3652-6552>
galinamisko283@gmail.com

ГЕТЕРОРИТМІЯ В ЩЕДРІВКАХ ЗАХІДНОГО ПОДІЛЛЯ

Мета роботи. Публікація присвячена аналізу гетероритмії у щедрівок Західного Поділля, яка відбулася під впливом християнізації пісень зимового-календарного обрядового циклу. **Методологія роботи** базується на історичному підході до становлення та розвитку гетероритмічних форм щедрівок Західного Поділля, що формувалися під впливом дії на них новітніх соціокультурних процесів (християнізованих форм на пісні цього жанру). У дослідженні використанні такі методи: метод аналізу – дає можливість виокремити з рівноскладових ритмічних форм щедрівок нерівноскладові їхні строфи й з'ясувати причини й способи їхнього становлення та розвитку; хронологічний метод – дає можливість розглянути історію становлення гетероритмічних форм щедрівок Західного Поділля та дію на них новітніх принципів структурування пісень цього жанру; компаративний метод – синтезує ізоритмічні та гетероритмічні форми щедрівок Західного Поділля в єдину структуротворчу систему. **Наукова новизна.** У роботі вперше звернено увагу й проаналізовано гетероритмічні елементи у щедрівках Західного Поділля, які сформувалися під дією на них барокової християнської середньовічної поезії. Виявлено у щедрівках досліджуваної місцевості способи переходу в народно-музичній формі від складносурядного речення до складнопірядного. Саме таким способом відбувся перехід у піснях зимово-календарного циклу від ізоритмічних структурних побудов до гетероритмічних. Саме останні й трансформували музичну форму щедрівок на рівні музичного синтаксису. **Висновки.** Виявлено, що гетероритмічні форми щедрівок Західного Поділля розширили спектр пісень зимового-календарного циклу й наблизили їх до структурних побудов пізнішого фольклорного походження. З'ясовано, що традиційні народні щедрівкові сюжети набули християнського змісту, завдяки заміщенню народних традиційних персонажів християнськими. Саме це дало змогу побачити у цих сюжетах адаптацію стародавніх форм у новітні гетероритмічні.

Ключові слова: щедрівки Західного Поділля, гетероритмічні форми, традиції і новаторство, народно-музична форма, силабомелодичний ритм, складочислова будова.

Katynskiy Ivan, Postgraduate Student, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University; Misko Halyna, Assistant of the Department of Musicology and Methods of Musical Art, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

Heterorhythm in Shchedrivky of Western Podillia

Purpose of the study. The publication is devoted to the analysis of heterorhythm in *shchedrivky* (New Year's carols) of Western Podillia, which emerged under the influence of the Christianisation of songs belonging to the winter calendar ritual cycle. The **methodology** is based on a historical approach to the formation and development of heterorhythmic forms of *shchedrivky* in Western Podillia, which were shaped under the influence of modern sociocultural processes (Christianised forms within the songs of this genre). The study employs the following methods: the method of analysis – enables the identification of unevenly structured stanzas within evenly structured rhythmic forms of *shchedrivky* and clarifies the causes and mechanisms of their formation and development; the chronological method – allows for examining the history of the formation of heterorhythmic forms of *shchedrivky* in Western Podillia and the influence of modern principles of structuring songs of this genre; the comparative method – synthesises isorhythmic and heterorhythmic forms of *shchedrivky* in Western Podillia into a unified structural system. **Scientific novelty.** For the first time, the study draws attention to and analyses heterorhythmic elements in the *shchedrivky* of Western Podillia, which were shaped under the influence of Baroque Christian medieval poetry. The research reveals

ways in which, within folk-musical forms, the transition occurred from compound sentences to complex ones. This process reflects the transformation in winter calendar ritual songs from isorhythmic structural patterns to heterorhythmic ones. The latter, in turn, transformed the musical form of the *shchedrivky* at the level of musical syntax. **Conclusions.** It has been established that the heterorhythmic forms of *shchedrivky* from Western Podillia expanded the spectrum of winter calendar ritual songs and brought them closer to the structural patterns of later folklore forms. It was found that traditional folk *shchedrivka* plots acquired Christian content through the substitution of traditional folk characters with Christian ones. This process demonstrates the adaptation of ancient forms into new heterorhythmic structures.

Keywords: *shchedrivky* of Western Podillia, heterorhythmic forms, tradition and innovation, folk-musical form, syllabic-melodic rhythm, syllabic structure.

Актуальність теми дослідження. Останнім часом українські вчені-етномузикознавці все частіше порушують питання, пов'язані з дослідженням календарно-обрядового фольклору. Їх найбільше приваблюють ті його аспекти, які в часи панування радянської влади в Україні були небажаними для дослідження, а то й повністю табуізованими в науці. До таких, насамперед, належать й щедрівки. Адже саме їх виконували під час свята Богоявлення Господнього і саме тому в них домінували християнські мотиви, що й були більшою оці охоронців комуністичних ідей. Через те цей календарно-обрядовий жанр є недостатньо вивченим, зате затребуваним в українському етномузикознавстві на сучасному етапі.

Аналіз досліджень і публікацій. Збиранням і дослідженням щедрівок на регіональному рівні займалися українські вчені-етномузикознавці Ф. Колесса [4], С. Грица [1], А. Іваницький [2], О. Смоляк [6; 7], Л. Іваночко-удярьська [3], Н. Найчук [5]. Вони, переважно, звертали увагу на типові характеристики щедрівок, записаних на теренах Західного Поділля та на присутність розмаїття тематики в них. Вони також звертали увагу на типові ритмічні форми вірша і строфи, пов'язані з ізоритмічними побудовами. Гетероритмічні форми віршів і строф, через незначну їхню кількість були поза увагою вчених. Тому дослідження нерівноскладових ритмічних форм щедрівок є конче необхідним для сучасної науки і поглиблює розуміння пісень цього календарно-обрядового циклу.

Мета статті – публікація присвячена аналізу гетероритмії у щедрівок Західного Поділля, яка відбулася під впливом християнізації пісень зимового-календарного обрядового циклу.

Виклад основного матеріалу. У щедрівках Західного Поділля, крім значної кількості їхніх ізоритмічних побудов, присутні й гетероритмічні складочислові зіставлення. Вони спостерігаються як на рівні поєднання строфи з приспівом (макрорівень), так і у побудовах віршів (мікрорівень). Перший

рівень гетероритмії більш поширений у щедрівках досліджуваного етнографічного району ніж другий. Щедрівки такого способу гетероритмічного зіставлення, на нашу думку, сформувалися на другому етапі історичного розвитку пісень цього жанру. У той час, коли в модальному способі мислення їхніх творців панувало складносурядне зіставлення двох простих речень. Першу його складову, зазвичай, відтворював провідник щедрувального гурту, а другу – інші його учасники. Такий спосіб артикулювання строфи і приспіву сакралізувався у виконанні щедрівок й у такому зіставленні зберігається до сьогодні.

Гетероритмія між строфою і приспівом найчастіше присутня в щедрівках Західного Поділля, адресованих хлопцеві та дівчині. Адже такого роду нерівноскладовий спосіб поєднання строфи і приспіву вказує на давність його походження й на стабільність його збереження. Прикладом для аналізу гетероритмічного поєднання строфи з приспівом можуть послужити щедрівки «Ой пішов Івась сіно косити» (адресована хлопцеві, №122) і «Пасла Маруся чотири воли» (співана для дівчини) (приклади 1а, 1б).

Номографічне зіставлення двох щедрівок вказує на те, що в їхню основу покладено одну і ту ж ритмоінтонаційну матрицю. І саме вона є калькою значної кількості щедрівок, адресованих як хлопцеві, так і дівчині. Такого роду зіставлення строфи з приспівом є типовим у щедрівках Західного Поділля (і не тільки). Саме ця ритмоінтонаційна матриця сакралізує жанр щедрівок й не дає їм можливості вийти за межі профанності.

Гетероритмія в цих щедрівках чітко проглядається між силаботонікою строфи і приспіву. Адже в основу строфи покладено цезурований десятискладник (5+5), а приспів побудований на цезурованому шістнадцятискладнику (3+5+5+3). Саме такого роду нерівноскладове зіставлення ритмоінтонаційного творення в щедрівках вказує на синтаксичну автономію двох структурних складових пісні: строфи й

приспіву. Адже їхню основу творить складносурядне речення. Першу його частину відтворює провідник (провідниця) гурту, а другу – його учасники. У Західному Поділлі, як стверджує інформаторка з с. Синьків Заліщицького (тепер Чортківського) району Тернопільської області Панчишин Марії Іванівни, 1924 р. н., «ще на початку ХХ століття строфу заспівував один виконавець, а приспів – решта учасників». (Записав О. С. Смоляк від Панчишин Марії Іванівни, 1924 р.

н., з с. Синькова Заліщицького району Тернопільської області. Запис зроблено 20.05.1995 р.) Тому ритміка строфи завжди була чітко організованою, а приспів виглядав речитативно-мелодизованим (див. приклади 1а, 1б). На нерівноскладове зіставлення строфи і приспіву звернула увагу й Любомира Іваночко-Кудярьська. З цього приводу вона зазначила: «У багатьох щедрівках Західного Поділля приспів завжди більший за складочисленням від строфи» [3, с. 154].

$\text{♩} = 79$

Там на річ - ці, на Йор - да - ні
ска - че мед - відь вод - ній штан - ці.

Приклад 1а

$\text{♩} = 10$

Пас - ла Ма - ру - ся чо - ти - ри во - ли вдо ли - ні,
гей, гей вдо - ли - ні, при зе - ле - нень - кій сос - ни - ні.

Приклад 1б

Найбільш показовою гетероритмія виступає у варіантах щедрівки «Щедрий вечір всім вам, щаслива година», варіанти якої записані у селах: Чернелівка, Старий Скалат колишнього Підволочиського, Кривчики колишнього Буцацького, Дарахів, Тютків

колишнього Тербовлянського, Біла Тернопільського районів Тернопільської області. Вони представляють дворядкову дванадцятискладову строфу із зовнішнім однорядковим дев'ятнадцятискладовим приспівом: С6+6//6+6//П6+6+7. (іл. 2).

Ходою

Щед-рий ве - чір вам всім, ве - се - ла но - ви на.
Ла - до ла - до, ла - до, всім на сві-ті ра - до, щед-рий ве чір на зем-лі.

Приклад 2

Зауважимо, що у приспіві варіантів цієї щедрівки присутня лексична група «Ладо, ладо, ладо, всім на світі радо, Щедрий вечір на землі». Саме в цьому ряді присутня стародавня назва богині Світотворення і Любові – Лади. Власне вона й зберігає сакральне навантаження в тексті цієї щедрівки, хоча строфа укладена в традиційній ритмічній формі вірша щедрівок 6+6.

Силабомелодична модель варіантів щедрівки «Щедрий вечір всім вам, щаслива година» дає привід віднести її до напливових пісень. Адже тут фігурують ритмічні поєднання, віддалені від типових колядково-щедріткових пісень. Так як строфа варіантів цієї щедрівки складається з одного мелодійного речення, яке автоматично повторюється двічі. І саме воно укладене в два сегменти з різною силаботонікою (іл. 2).

Якщо типова силабомелодична модель у традиційних давніх щедрівках поєднує в собі піріхій і анапест (чотири восьмі й четвертна), то ритмічна форма першого і другого сегменту

у варіантах цієї щедрівки відмінна. Якщо силабомелодичною формулою першого сегменту є поєднання двох вісімок, двох четвертних, половинної і четвертної, то для другого властива відмінна модель: дві восьмі, три четвертні і половинна. Саме такого роду ритмічна фігура віршів у строфі вказує на вплив християнських щедрівок на традиційне. Зауважимо, що християнські щедрівки формувалися під впливом середньовічної писемної силабомелодичної ритміки.

У Західному Поділлі побутують щедрівки, в яких гетероритмія присутня одночасно як у строфі, так і між строфою і приспівом. Такого роду зіставлення присутнє в щедрівці «Ой сивая тая зозуленька», записаній від Пуцентело Марії Іванівни, 1922 р. н., з с. Босирів Чортківського району Тернопільської області. У цьому зразку строфа представлена ритмічною формою вірша 4+6, а приспів чотири сегментним шістнадцятискладником 4+4+4+4 (приклад 3).

♩ = 120

Ой си - ва - я та - я зо - зу - лень - ка. Щед - рий ве - чір,
 доб - рий ве - чір, доб - рим лю - дям на здо - ро - в'я.

Приклад 3

Таке гетероритмічне поєднання строфи і приспіву – рідкісне явище в щедрівках Західного Поділля. Воно, ймовірно, належить до винятків. Адже, починаючи з четвертої строфи, ритміка віршів набирає ізоритмічної форми і укладається у формулу 4+4. Такого роду поєднання гетероритмії з ізоритмією в одній строфі вказує на її варіабельність у піснях календарно-обрядового циклу. І щедрівки у даному разі не є винятком.

Гетероритмія проявляється в щедрівках Західного Поділля й на мікрорівні, тобто у співвідношенні віршів і сегментів між собою. Найчастіше вона показова на рівні сегментів. Таке зіставлення присутнє у щедрівках пізнішої фольклорної верстви. Це спричинено тим, що в період поширення православ'я в Україні щедрівки поступово християнізуються. Це особливо відчутно як на

рівні словесних текстів, так і в їхній ритмоінтонаційній будові. Зокрема, в текстах щедрівок народні персонажі замінюються християнськими святими. Замість персоніфікованих людських імен з'являються ймення святих: Ісус Христос, Пречиста Діва Марія, святі Павло, Петро. Вони, як і народні персонажі, виконують зазвичай сільськогосподарські роботи: орють нивку, косять пшеницю, поганяють коней тощо. У давніший період у щедріткових сюжетах були лише вкраплення святих імен, а згодом вони повністю замінили народних персонажів й таким чином адаптувалися в народному співочому середовищі. Прикладом такої християнізації текстів може послужити щедрівка «Господароньку, чи ти є вдома?», записана від Коник Надії Антонівни, 1963 р. н., з с. Добриводів Збарзького (тепер

Тернопільського) району Тернопільської області (див. приклад 4).

$\text{♩} = 120$

Гос - по - да - рень - ку, чи ти є до - ма? Ми вте - бе.

При - слав нас Гос - подь на по - ра - донь - ку до те - бе.

Приклад 4

Саме в цій щедрівці текст повністю побудований на побажання Господа господареві «сто кіп пшениці, жита, ячменю вродити», а його родині «в щасті й здоров'ї прожити». До речі, в цій щедрівці словесна матриця зберігає традиційні побажання господареві достатку, але не з уст щедрівників, а від самого Господа.

Якщо в словесному тексті цієї щедрівки відчутна християнізація головного персонажа, то її ритмомелодика зберігає усталені традиційні форми. Змінюється лише її синтаксична будова, в основу якої покладено складнопідрядне речення. Завдяки цьому

типова строфа 5+5 з приспівом 3+5+5+3 стала дворядковою побудовою зі складочисловою формулою 5+5+3//5+5+3. Такого роду ритмоформула щедрівки сформувалася під впливом середньовічного барокового віршотворення. Адже творцями християнських колядок і щедрівок у цей час були викладачі й спудеї навчальних закладів й навикі складати вірші впливали з академічних канонів. Тому гетероритмія в цій щедрівці сформувалася завдяки трансформації традиційної строфи зі приспівом у дворядкову строфу гетероритмічної будови без нього.

$\text{♩} = 88$

Ой пі - шов І - вась сі - но ко - си - ти. Бри - ні - ла,

бри - ні - ла ко - са ко - ло по - ко - са, бри - ні - ла.

Приклад 5а

$\text{♩} = 120$

Гос - по - да - рень - ку, чи ти є до - ма? Ми вте - бе.

При - слав нас Гос - подь на по - ра - донь - ку до те - бе.

Приклад 5б

Трансформація однорядкової строфи зі складочисловою будовою 5+5 та приспіву зі сумуванням складів у сегментах 3+5+5+3 у дворядкову тринадцятискладову формулу – поширене явище у щедрівках Західного Поділля. Така гетероритмічна складочислова будова присутня у 13 щедрівкових парадигмах, записаних майже у всіх колишніх районах досліджуваної місцевості. А саме: в селах Мужилів, Завалів Підгаєцького, Острівець, Довге Терехівського, Городниця, Лисичинці Підволочиського, Великий Глибочок Тернопільського, Вибудів Козівського, Сухостав Гусятинського районів Тернопільської області. Це вказує на широке поширення таких гетероритмічних формувань у строфах у досліджуваній місцевості. Філарет Колесса зараховує такого роду ритмічну форму строфи «до пізнішої фольклорної верстви, що подибувані у веснянках, весільних та інших стародавніх піснях». [4, с. 140].

Отож, ці щедрівки трансформувалися із двох простих, незалежних у семантичному відношенні одне від одного речень, у два прості, з яких друге розвиває смисл першого. Точніше кажучи, складносурудна синтаксична побудова стала складнопідрядною (приклад 5а і 5б).

Якщо спостерігати за мелоінтонаційними та синтаксичними лініями обох щедрівок, то

можна чітко побачити виразне перетікання складносурудного синтаксису в складнопідрядний. Саме новоутворена мелоінтонаційна й семантична конструкція вказує на її середньовічне походження. Адже саме в цей час в українській пісенності гіпотаксис почав домінувати над паратаксисом.

У щедрівках пізнішої фольклорної верстви гетероритмія присутня й у побудові віршів. Це особливо відчутно у складочисловій будові сегментів. Такого роду спосіб поєднання найменших частин у віршах, імовірно, сформувався під впливом віршування, що властиве звичайним пісням. Прикладом таких гетероритмічних поєднань у віршах може послужити щедрівка «Щедрий вечір, Божий вечір і щасливий час», записана Олегом Смоляком від Павлік Антоніни Антонівни, 1954 р. н., з с. Могильниці Терехівського (тепер Тернопільського) району Тернопільської області. Строфа цієї щедрівки складається з двох віршів із нерівноскладовим поєднанням сегментів. Їхня ритмічна формула така: 4+4+5//4+4+5 (приклад 6). На різну кількість складів у віршах народних пісень звернув увагу й етномузикознавець Олег Смоляк. З цього приводу він зазначав: «У деяких піснях їхні вірші мають нерівноскладову будову» [6, с.5].

♩ = 110

Щед - рий ве - чір. Бо - жий ве - чір і ве - се лий час.

Бо прий-шли ми щад - ру - ва - ти під вік - но до вас.

Приклад 6

Як показав аналіз, ця щедрівка напливового походження (вона представляє сучасний аматорський різдвяний репертуар і складена, мабуть, працівником клубу, який має музичну освіту). На це вказують сучасний характер словесного тексту та стилістика музичної мови, віддаленої від традиційної типової лексики.

У цій щедрівці спостерігається повна відмінність ритмомелодики від традиційної. Якщо щедрівкам давнішої фольклорної верстви властивий типовий тридольний і чотиридольний метр, то в даній присутнє поєднання шестидольника (у перших двох сегментах вірша) та дванадцятидольника (в

третьому сегменті). Саме така метрика вказує на пізні походження цієї щедрівки. І вона, без сумніву, сформувалася під впливом зразків писемного походження. Адже в ній простежуються мелоінтонаційні вальсові мотиви, а також секвенційне поєднання четвертої і п'ятої мелоінтонацій. Саме останній виражальний засіб і вказує на пізні походження цієї щедрівки.

У с. Мужилів Підгаєцького (тепер Тернопільського) району Тернопільської області побутує щедрівка «Вставай, милий брате, пускай нас до хати», від Михайла Богдановича Бугая, 1953 р. н. У її основу покладена дворядкова строфа гетероритмічної

будови зі складочисленням 6+6//4+4+6. Ця ритмічна форма, без сумніву, сформувалася на подобу широко відомої в Західному Поділлі

апокрифічної колядки «Нова радість стала» (приклад 7).

$\text{♩} = 84$

Вста-вай, ми-лий бра - те, пус-кай нас до_ ха - ти.

Бо ми бу- дем_ зНо-вим Ро- ком_ те - бе_ за - сі - ва - ти.

Приклад 7

Щедрівки «Вітер віє, сніг біліє, стелиться низенько» та «Вийшов місяць серед неба, мов та жовта диня» (перша записана в с. Іванківцях колишнього Зборівського району, а друга – в с. Чернилівці колишнього Підволочиського району Тернопільської області) представляють ритмічну форму вірша 4+4+6. Зазначимо, що ці щедрівки, як і вище, аналізована, писемного

походження. Адже своїми стильовими ознаками (як словесними, так і музичними) пов'язані з аматорською композиторською творчістю (у них присутня сучасна мовна лексика та відсутні традиційні щедрівкові типові ознаки). Й саме це вказує на її сучасне походження (приклад 8).

$\text{♩} = 80$

Ві-тер ві-є, сніг бі-лі-є, сте-лить-ся ни-зень-ко. Щед-рий ве-чір, доб-рий ве-чір,

мі-сяць-мі-ся-чень-ко. Щед-рий ве-чір, доб-рий ве-чір, мі-сяць-мі-ся-чень ко.

Приклад 8

Наукова новизна. У дослідженні вперше звернено увагу на гетероритмічні елементи у щедрівках Західного Поділля, які сформувалися під дією на них барокової християнської середньовічної поезії. Виявлено, що у щедрівках досліджуваної місцевості присутні елементи переходу від складносурядного речення до складнопідрядного. Саме таким способом відбувся перехід у щедрівках пізнішої фольклорної верстви від ізоритмічних структурних побудов до гетероритмічних. Останні й виявляють народно-музичну форму щедрівок, що представлена складнопідрядним способом зіставлення музичних речень.

Висновки. Отже, в щедрівках Західного Поділля (та й в Україні загалом) гетероритмія сформувалася на пізнішому етапі становлення пісень цього жанру. Найважливішим

чинником у цих процесах виявилися впливи ритмічних форм звичайних пісень та середньовічного барокового віршування на них. Адже нерівноскладове поєднання сегментів у віршах – явище, пов'язане, ймовірно, з аматорською чи навіть із професійною композиторською творчістю. Оскільки християнізація текстів щедрівок відбувалася на пізньому етапі їхнього розвитку й тому вимагала нових музичних форм як у віршах, так і у строфах. Усе це й стало приводом для виходу щедрівок із ізоритмії і появи в них нерівноскладових поєднань. Дослідження гетероритмії в піснях щедрівкового жанру лише на початковому етапі. Тому потребує більшого наукового осмислення.

Література

References

1. Грица С. Українська фольклористика XIX – початку XX століття і музичний фольклор. Нарис. Київ–Тернопіль : Астон, 2007. 160 с.
2. Гуменюк А. Український народний хор. Київ : Мистецтво, 1965. 115 с.
3. Іваницький А. І. Українська народна музична творчість. Посібник для вищ. і серед. учбових закладів. Київ : Музична Україна, 1990. 336 с.
4. Іваночко-Кудярска Л. Приспівні форми у щедрівках Західного Поділля. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка і Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Серія: мистецтвознавство. №1 (20), 2009. С. 152–158.
5. Колесса Ф. Ритміка українських народних пісень. Ф.М.Колесса. Музикознавчі праці Підготувала до друку С. Й. Грица. Київ : Наукова думка, 1970. С. 21–233.
6. Найчук Н. Щедрівкова традиція у західноподільському молодіжному середовищі на сучасному етапі. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка і Національної музичної академії України імені Петра Чайковського. Серія: мистецтвознавство. №2 (13), 2004. С. 92–85.
7. Смоляк О. Основи теорії народнопісенних творів. Підручник. Видання друге, доповнене. Тернопіль : Видавництво ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. 140 с.
8. Смоляк О. Щедрівки Західного Поділля. Тернопіль : Видавництво ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. 280 с.
9. Смоляк О. Народне багатоголосся Тернопільщини: історія та типологія. Навчальний посібник. Тернопіль : Астон, 2008. 172 с.

1. Hrytsa, S. (2007). Ukrainian folklore studies of the 19th – early 20th century and musical folklore. Essay. Aston [in Ukrainian].
2. Humeniuk, A. (1965). Ukrainian folk choir. Mystetstvo [in Ukrainian].
3. Ivanytskyi, A.I. (1990). Ukrainian folk musical creativity: A textbook for higher and secondary educational institutions. Muzychna Ukraina [in Ukrainian].
4. Ivanochko-Kudiarska, L. (2009). Refrain forms in the carols of Western Podillia. Bulletin of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University and Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music. Series: Art Studies, 1(20), 152–158 [in Ukrainian].
5. Kolessa, F. (1970). Rhythmics of Ukrainian folk songs. In S.Y. Hrytsa (Ed.), Musicological works (pp. 21–233). Naukova Dumka [in Ukrainian].
6. Naichuk, N. (2004). The carol tradition in the Western Podillian youth environment at the present stage. Bulletin of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University and Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music. Series: Art Studies, 2(13), 92–85 [in Ukrainian].
7. Smoliak, O. (2019). Fundamentals of the theory of folk-song works. (2nd ed., rev. and add.). Vydavnytstvo TNPU im. V. Hnatiuka [in Ukrainian].
8. Smoliak, O. (2015). Carols of Western Podillia. Vydavnytstvo TNPU im. V. Hnatiuka [in Ukrainian].
9. Smoliak, O. (2008). Folk polyphony of Ternopil region: History and typology. Aston [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 08.01.2026
Отримано після доопрацювання 12.02.2026
Прийнято до друку 19.02.2026
Опубліковано 31.03.2026*